

ПСИХОЛОГІЯ ТРАВМУЮЧИХ СИТУАЦІЙ

Викладач: Грандт Вікторія Вікторівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології

Кафедра: психології, навчальний корпус ЗНУ № 8, ауд. 220.

E-mail: vvgrandt@gmail.com

Телефон: (061)228-76-46 (кафедра психології)

Сторінка дисципліни на платформі СЕЗН (Moodle): <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1729>

Інші засоби зв'язку: на сторінці дисципліни форуми «ФОРУМ: новини та оголошення», «ФОРУМ: on-line консультації з дисципліни», а також приватні повідомлення

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів: 4	Статус дисципліни: Цикл професійної підготовки освітньої програми
Спеціальність 053 – Психологія	Загальна кількість годин: 120	Семестр: 3
Спеціалізація - консультування і психотерапія	Змістових модулів: 3	Аудиторна робота: 32 годин Лекції: 10 год.
Освітньо-професійна програма «Психологія»	Кількість поточних контрольних заходів: 12 Вид підсумкового семестрового контролю:	Практичні заняття: 22 год. Самостійна робота здобувача освіти:
Рівень вищої освіти - магістерський	Залік	88 год.

ВИДИ ЗАНЯТЬ І РОЗКЛАД

Рік навчання 2023/2024	Семестр: Вересень-грудень	Термін навчання: 11.09.23 – 10.12.2023	Заліковий період: 11.12.2023 – 17.12.2023		
Загальна кількість годин – 120	Форми організації освітнього процесу	Аудиторна робота Денне/Заочне відділення		Самостійна робота здобувача освіти	Консультації викладача
	Види навчальних занять	лекційні	практичні		
Розподіл навчальних годин		10/4	22/4	88/112	1
Час проведення за розкладом					
Консультації: за розкладом консультацій викладачів кафедри; у дні проведення лекцій і практичних занять; за попередньою домовленістю					

АНОТАЦІЯ

Метою навчальної дисципліни «Психологія травмуючих ситуацій» – є набуття особистісної готовності здобувачів освіти до майбутньої професійної діяльності шляхом засвоєння знань з теорії та практики психологічної допомоги, психологічними механізмами дії травмуючої ситуації на особистість і її поведінку та особливостями психологічної допомоги клієнтам, що перенесли травмуючу ситуацію

У межах дисципліни здобувач освіти має опанувати основними теоретичними та практичними підходами, що розглядають здатність до психологічної діагностики та виявлення наявності травмуючої ситуації в житті клієнта;

Дисципліна «Психологія травмуючих ситуацій» орієнтована на підвищення професійної компетентності студентів як майбутніх фахівців сфері надання психологічної допомоги клієнтам, що перенесли травмуючу ситуацію.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення дисципліни студент зможє:

ПРН4 Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій

ПРН5 Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість

ПРН6 Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість

ПРН11 Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності

ПРН13 Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання

ПРН18 Розробляти й реалізовувати програми надання психологічної допомоги постраждалим від насильства та воєнного терору та їх близьким, які відчувають емоційне напруження та страждання

ПРН19 Здійснювати аналіз та забезпечувати супровід з подолання важких психологічних станів, характерних для учасників бойових дій

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Лекційний матеріал та навчальна література, опрацювання першоджерел.

Практичні заняття за визначеною тематикою, навчальні тести, система практичних завдань з дисципліни.

Поточне оцінювання

Узагальнені поточні оцінки та оцінки за виконання практичних завдань, що розміщені на платформі СЕЗН (Moodle), фіксуються у «Журналі оцінок СЕЗН».

Обов'язкові види навчальної роботи:

- активна участь у груповій та індивідуальній роботі на практичних заняттях (максимально 25 балів);
- підготовка основних практичних завдань з дисципліни (максимально 15 балів).
- атестаційний проміжний контроль (максимально 10 балів) – двічі за семестр.

Теоретична складова (підсумкове тестування з дисципліни) – 15 балів (максимальна кількість).

Практична складова (підготовка індивідуальних завдань) – 25 балів (максимальна кількість).

ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Контрольний захід	Термін виконання	% від максимальної оцінки
Поточний контроль (max 60 балів)		
Участь у роботі на практичних заняттях	На кожному практичному занятті	25 %
Виконання завдання самостійної роботи	До кожного практичного заняття	15 %
Атестаційний (проміжний) контроль	2 рази на семестр	10 %
Виконання навчальних тестів	До кожного розділу	10%
Підсумковий контроль (max 40 балів)		
Розв'язання психологічної ситуації у межах проблематики курсу	Захист – на заліковому тижні	15%
Підсумкове тестування	Екзаменаційна сесія	15%
Підготовка конспекту з тематики курсу / Рефлексивне есе	Екзаменаційна сесія	10%

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Види і форми освітнього процесу	Критерії та показники оцінки навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти
Практичні заняття	Оцінюється: – ступінь володіння здобувачем освіти основними поняттями теми, логічність й доказовість власних висновків за окремими завданнями під час заняття; – активність здобувача освіти під час обговорення проблем, що розглядаються на занятті
Практичні завдання	Результати виконаного здобувачем освіти завдання оцінюється за показниками: – володіння основними поняттями теми; – логічність та доказовість власних думок й висновків; – самостійність виконання завдання; – творчий рівень, оригінальність роботи – якість оформлення та наявність посилань на використані джерела.
Атестаційний (проміжний) контроль та виконання навчальних тестів	Оцінюється рівень засвоєння теоретичного матеріалу: – знання основних понять з тем; – розуміння основних характеристик вивчених явищ

Види і форми освітнього процесу	Критерії та показники оцінки навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти
Підсумковий семестровий контроль: залік	1. Оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу: тестовий контроль 2. Оцінювання рівня опанування самостійною пізнавальною, пошуковою та аналітичною активністю в практичній частині дисципліни: індивідуальне завдання

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РЕГУЛЯЦІЇ ТА ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відповідальність здобувача освіти: Ознайомитися з сторінкою дисципліни на платформі СЕЗН (Moodle), а саме з: робочою програмою дисципліни, загальними розділами сторінки, термінами виконання завдань, тестів, формами контролю. Підтвердити вивчення рекомендацій «Загальні поради здобувачу освіти» (обов'язково).

Виконання навчального плану дисципліни передбачає системну присутність здобувачів освіти на лекційних і практичних заняттях, виконання запропонованих завдань, відпрацювання пропущених практичних завдань, проходження передбачених форм контролю. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мають узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Основні вимоги щодо відпрацювання пропущених занять та особливості навчання за індивідуальним графіком розміщено на сторінці дисципліни в СЕЗН ЗНУ.

Політика академічної доброчесності: Письмові роботи, що виконуються здобувачами освіти можуть бути перевірені на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Усі запозичення та цитування мають бути оформлені за допомогою посилань на використані джерела. Правила оформлення літературних джерел: <http://library.znu.edu.ua/2018/prikłady-26-11-18-converted.pdf>.

Письмові роботи. Здобувачам освіти пропонується виконання практичних завдань, а також за бажанням конспектування першоджерел (класичні та сучасні наукові роботи з проблем психології). Під час оформлення робіт необхідно обов'язково вказувати прізвище та ініціали, шифр академічної групи, назву дисципліни та завдання, що виконується. Пріоритетним під час виконання завдань є самостійність мислення, формулювання власних думок, неупереджений і відповідальний аналіз чужих думок і текстів, максимально можливе дотримання норм Кодексу академічної доброчесності Запорізького національного університету.

Формати комунікації між викладачем і здобувачами вищої освіти: в аудиторії під час лекційних і практичних занять; у Системі електронного забезпечення навчання ЗНУ (Moodle), на запланованих консультаціях з дисципліни, електронним листуванням. Відповіді на електронні запити здобувачів освіти надаються викладачем впродовж трьох робочих днів, якщо вказано: прізвище та ініціали, шифр академічної групи, дисципліна та форма навчання.

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять має бути обґрунтовано освітньою діяльністю здобувача освіти. Обов'язковим є застосування режиму «БЕЗ ЗВУКУ» протягом всього аудиторного заняття.

РОЗКЛАД ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень	Форми організації світнього процесу	Тема	Контрольне завдання	Кількість балів	Навчально-методичні матеріали та рекомендації на платформі СЕЗН
1	Лекція 1	Вступ до психології травмуючих ситуацій. (Для денного і заочного відділень)			Розділ СЕЗН ЗНУ: Зміст дисципліни
1	Практичне заняття 1	Напрями психотерапії в роботі з клієнтами, які перенесли травмуючу ситуацію.	Надати загальну характеристику психоаналітичного напрямку; розглянути основні техніки роботи з клієнтами, що пережили травмуючу ситуацію в межах психодинамічного напрямку; розкрити зміст механізмів психологічного захисту.	1	Розділ СЕЗН ЗНУ: ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
1	Самостійна робота 1	Напрями психотерапії в роботі з клієнтами, які перенесли травмуючу ситуацію	Письмово здійснити порівняльний аналіз напрямків роботи психолога з травмуючими ситуаціями	7	Розділ СЕЗН ЗНУ: ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
2	Практичне заняття 2	Загальна характеристика шокової травми	Групово дискусія «Причини появи шокової травми»	7	
2	Самостійна робота 2	Загальна характеристика шокової травми	<ul style="list-style-type: none"> Охарактеризуйте раціональну психотерапію в роботі з травмуючими ситуаціями. Охарактеризуйте гіпноз і трансівні техніки в роботі з травмуючими ми 	1	Розділ СЕЗН ЗНУ: ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тиждень	Форми організації світнього процесу	Тема	Контрольне завдання	Кількість балів	Навчально-методичні матеріали та рекомендації на платформі СЕЗН
			ситуаціями. <ul style="list-style-type: none"> - Охарактеризуйте екзистенціальну терапію в роботі з травмуючи ми ситуаціями. - Метод прогресивної м'язової релаксації в роботі з травмуючи ми ситуаціями. - Метод аутогенної тренівки в роботі з травмуючи ми ситуаціями. - Психодинамічний підхід в роботі з травмуючими ситуаціями. 		
3	Лекція 2	Вікові аспекти депресії. Післяродова депресія. (Для денного і заочного відділень)			Розділ СЕЗН ЗНУ: ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
3	Практичне заняття 3	Суїцидальна поведінка як форма кризового реагування.	Аналіз факторів суїцидальної небезпеки (соціально-демографічні: вік, стать, освіта і професія, місце проживання, сімейний стан, соціально-економічні чинники; медичні: психічне та соматичне здоров'я особистості; природні; індивідуально-психологічні); визначення критеріїв міри суїцидального ризику; підібрати та охарактеризувати діагностичні методи розпізнання суїцидальної небезпеки.	7	Розділ СЕЗН ЗНУ: ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
3	Самостійна робота 3	Суїцидальна поведінка як форма кризового реагування.	<ul style="list-style-type: none"> - Проаналізуйте методи розпізнання суїцидальної небезпеки. - Визначте фактори суїцидальної небезпеки. - Надайте визначення міри суїцидального ризику. - Охарактеризуйте допомогу при потенційному суїциді. 	1	Розділ СЕЗН ЗНУ: ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
4	Практичне заняття 4	Депресії як наслідок травматичного інциденту.	Визначення поняття депресія; визначення діагностичних критеріїв депресивного епізоду (основні та додаткові симптоми);	7	Розділ СЕЗН ЗНУ: ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тиждень	Форми організації світнього процесу	Тема	Контрольне завдання	Кількість балів	Навчально-методичні матеріали та рекомендації на платформі СЕЗН
			аналізу варіантів динаміки великої депресії (єдиний епізод великої депресії, рекурентна велика депресія з неповною ремісією, рекурентна велика депресія з повною ремісією); диференціації депресій за ступенем тяжкості (легкі F32.0, середньої тяжкості F32.1, тяжкі F32.2: тяжкі депресії без психотичних проявів, тяжкі депресії з психотичними проявами).		
4	Самостійна робота 4	Депресії як наслідок травматичного інциденту.	Підбір діагностичних методик для роботи з депресіями, аналізу профілактичних засобів появи депресії; аналізу основних методів та технік психотерапевтичної роботи з депресивним епізодом	1	Розділ СЕЗН ЗНУ: ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
5	Лекція 3	Особливості психотерапевтичної роботи з клієнтами, які перенесли травмуючу ситуацію. (Для денного і заочного відділень)			Розділ СЕЗН ЗНУ: Зміст дисципліни
5	Практичне заняття 5	Насильство в сім'ї як вид травмуючої ситуації.	Аналіз проблеми конфліктів як причини насильства в сім'ї, етапи конфліктної взаємодії в сім'ї, особливості ескалації сімейних конфліктів; аналізу проблеми агресивності та агресивної поведінки одного або декількох членів родини; аналізу феноменів "садизму", "садомазохізму" та "мазохізму", а також тісного зв'язку сімейного насильства зі статевим потягом; визначення та аналізу інших причин насильства в сім'ї; проаналізувати міфи про сімейне насильство.	7	Розділ СЕЗН ЗНУ: ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
5	Самостійна робота 5	Насильство в сім'ї як вид травмуючої ситуації.	Визначити: індивідуально-типологічні особливості жертв сімейного насильства; потенційні ознаки поведінки які характерні для жертв насильства; індивідуально-	1	Розділ СЕЗН ЗНУ: ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень	Форми організації світнього процесу	Тема	Контрольне завдання	Кількість балів	Навчально-методичні матеріали та рекомендації на платформі СЕЗН
			типологічні особливості насильника в сім'ї; ознаки розпізнання насильника в сім'ї; особливості віктимної поведінки в сім'ї.		
6	Практичне заняття 6	Травми розвитку та теорії прив'язаності	Групові дискусії «Причини появи травми розвитку»	7	Розділ СЕЗН ЗНУ: ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
6	Самостійна робота 6	Травми розвитку та теорії прив'язаності	Визначити та охарактеризувати види травм розвитку.	1	Розділ СЕЗН ЗНУ: ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
7	Лекція 4	Напрями психотерапії в роботі з клієнтами, які перенесли травмуючу ситуацію.			Розділ СЕЗН ЗНУ: Зміст дисципліни
7	Практичне заняття 7	Інфантильна травма	Групові дискусії «Сутність інфантильної травми»	7	Розділ СЕЗН ЗНУ: ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
7	Самостійна робота 7	Інфантильна травма	Описати основні симптоми інфантильної травми та причини її появи	1	Розділ СЕЗН ЗНУ: ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
8	Практичне заняття 7	Особливості роботи з тілесними затисками в межах психологічної допомоги.	Групові дискусії «Дотик в клієнт-терапевтичних стосунках»	7	Розділ СЕЗН ЗНУ: ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
8	Самостійна робота 7	Особливості роботи з тілесними затисками в межах психологічної допомоги.	Описати тілесні методи роботи в межах психологічної допомоги, що спрямовані на пропрацювання тілесних затисків за В. Райхом.	1	Розділ СЕЗН ЗНУ: ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
	Атестація 1		Тестування (А 1)	10	Розділ СЕЗН ЗНУ: АТЕСТАЦІЯ
9	Лекція 5	Методи роботи з травмуючими ситуаціями. (Для денного і заочного відділень)			Розділ СЕЗН ЗНУ: Зміст дисципліни
9	Практичне заняття 8	Робота з горем	- Охарактеризувати основні етапи психологічної допомоги при роботі з горем. Визначити методи та техніки, які можна використовувати на кожному з них	7	Розділ СЕЗН ЗНУ: ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
9	Самостійна робота 8	Робота з горем	- Охарактеризуйте етапи роботи з горем. - Особливості роботи з запитом клієнта на роботу з горем.	1	Розділ СЕЗН ЗНУ: ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
9	Практичне заняття 9	Робота психолога з учасниками бойових дій	Охарактеризувати категорії осіб, що пережили травмуючу подію (компенсовані	7	Розділ СЕЗН ЗНУ: ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тиждень	Форми організації світнього процесу	Тема	Контрольне завдання	Кількість балів	Навчально-методичні матеріали та рекомендації на платформі СЕЗН
			особистості, особи з дезадаптацією легкої міри, особи з дезадаптацією середньої міри, особи з дезадаптацією важкої міри) та розкрити особливості психологічного консультування кожної категорії; визначити основні принципи психологічного консультування учасників бойових дій		
9	Самостійна робота 9	Робота психолога з учасниками бойових дій	<ul style="list-style-type: none"> - Охарактеризуйте діагностику ПТСР у учасників військових дій. - Визначте основні симптоми ПТСР ветеранів війни. - Типологія порушень у учасників бойових дій. - Особливості консультування учасників бойових дій. - Методи роботи з учасниками бойових дій. 	1	Розділ СЕЗН ЗНУ: ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
10	Практичне заняття 10	Зґвалтування як вид травмуючої ситуації	Визначити вплив травматичного синдрому зґвалтування на особистість жертви травмуючої ситуації; визначити та розкрити індивідуальні відмінності в особливостях переживання ТСЗ; охарактеризувати вісім факторів психічної травми, пов'язаних із сексуальним насильством, запропонованих Дж. Хіндман	7	Розділ СЕЗН ЗНУ: ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
10	Самостійна робота 10	Зґвалтування як вид травмуючої ситуації	Визначити та проаналізувати основні принципи роботи з жертвами зґвалтування (повага, підтвердження, переконання, надання різноманітних можливостей); охарактеризувати спектр можливих емоційних реакцій, таких як: страх, безпорадність, почуття провини, амбівалентність та ін.	1	Розділ СЕЗН ЗНУ: ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
11	Атестація 2		Тестування (А 2)	10	Розділ СЕЗН ЗНУ: АТЕСТАЦІЯ

Тиждень	Форми організації світнього процесу	Тема	Контрольне завдання	Кількість балів	Навчально-методичні матеріали та рекомендації на платформі СЕЗН
Упродовж семестру	Самостійна робота		Виконання індивідуальних завдання		Розділ СЕЗН ЗНУ: ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ
Заліковий тиждень	Самостійна робота		Підготовка до заліку		Розділ СЕЗН ЗНУ: ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА та ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Особистість у кризових ситуаціях: огляд сучасних психодіагностичних методик : навч. посіб. / авт. кол.: Н. О. Євдокимова, В. Л. Зливков, С. О. Лукомська, О. В. Федан. Миколаїв : Іліон, 2016. 342 с.
2. Особистість як суб'єкт подолання кризових ситуацій: психологічна теорія і практика : монографія / за ред. С. Д. Максименка, С. Б. Кузікової, В. Л. Зливкова. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. 540 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051497.pdf>.
3. Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві : зб. матеріалів VII Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, 28 жовтня 2022 р.) / уклад. В. С. Бліхар. Львів : ЛьвДУВС, 2022. 412 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi69/0050386.pdf>.
4. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій : метод. посіб. / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос [та ін.] ; за ред. З. Г. Кісарчук. Київ : Логос, 2015. 207 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051501.pdf>.
5. Кризові стани в сучасних умовах: діагностика, корекція та профілактика : навч. посіб. / під ред. Л. М. Юр'євої. Київ : Галерея Принт, 2017. 174 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051492.pdf>.
6. Блінов О. А. Психологія бойової психічної травми : монографія. Київ : Талком, 2016. 246 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051503.pdf>.
7. Грандт В. В. Психологія травмуючих ситуацій : метод. рек. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 45 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2015/04/0034886.docx>.
8. Грандт В. В. Психологія травмуючих ситуацій : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 109 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2016/05/0039021.docx>.
9. Зливков В. Л., Лукомська С. О., Федан О. В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях : посібник. Київ : Педагогічна думка, 2016. 219 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051544.pdf>.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ

Визнаючи відповідальність, покладену на заклади вищої освіти України в цей доленосний історичний момент, Запорізький національний університет визначає свою місію як Pro Futuro («заради майбутнього») і вбачає її у формуванні якісного людського капіталу задля повоєнного відновлення держави та повноцінного представлення України в європейській спільноті.

Відповідно, візія Запорізького національного університету відбиває його прагнення стати університетом майбутнього в усіх сферах діяльності: освіті, науці, міжнародній діяльності, громадському служінні, розвитку технологій та формуванні ціннісної парадигми випускників.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. *Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти* (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. (061) 228-75-50

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ НА ПЛАТФОРМІ MOODLE: <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua. У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>